

Pieszo, rowerem, autobusem, pociągami. Powstaje plan mobilności miejskiej dla Metropolii

Mobilność to coś więcej niż transport z punktu A do punktu B. To sposób organizacji życia, codziennego poruszania się po mieście i wyborów między różnymi środkami transportu. Mając to na uwadze, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia wraz ze Związkiem Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego dąży do opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej. Będzie on wyznaczał działania samorządów w tym obszarze. Wykonano już pierwszy krok – powstało szczegółowe opracowanie pn. „Dobra mobilność”, które stanowi „półmetek” prac nad szerszym dokumentem, jakim będzie plan mobilności miejskiej.

KLIKNIJ I ZAPOZNAJ SIĘ Z DOKUMENTEM „DOBRA MOBILNOŚĆ”

– Dobra mobilność to ludzie, którzy ją tworzą. Nie tylko mieszkańcy, ale i pracownicy samorządów. To od współpracy wszystkich grup zależy, czy będziemy w stanie tworzyć miasta bardziej przyjazne mieszkańcom – mówi Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu GZM.

– Obok dużych inwestycji w kolej czy centra przesiadkowe, równie ważna jest skuteczna kooperacja na każdym szczeblu. Podstawą każdego planu mobilności, w odróżnieniu od standardowych dokumentów transportowych, jest szeroko zakrojona partycypacja. Dlatego łączymy się w interdyscyplinarne zespoły, przed którymi wiele wysiłku i wzmożonej pracy, ale jestem przekonany, że efekt końcowy

przysłuży się wszystkim mieszkańcom Metropolii – dodaje przewodniczący GZM.

Od studium transportowego, do planu mobilności miejskiej

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej będzie uwzględniał wszystkie środki przemieszczania się – od własnych nóg, po wszelkie rodzaje pojazdów. Wstępem do opracowania tego planu jest dokument pn. „Dobra mobilność”, który został stworzony w oparciu o Studium Transportowe Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

Był to pierwszy kompleksowy dokument dotyczący kwestii transportu i mobilności na obszarze Subregionu Centralnego, w tym Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Dokument był tworzony w ramach szerokiej, partnerskiej współpracy Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, GZM oraz ówczesnego KZK GOP i pozostałych organizatorów publicznego transportu zbiorowego w Subregionie (MZK Tychy, MZKP Tarnowskie Góry, MZDiM Jaworzno, ZKM Zawiercie, Koleje Śląskie S.A., PKP PLK S.A.).

– Studium Transportowe objęło swoim zasięgiem 90 gmin, zarówno w obrębie Związku Subregionu Centralnego, jak i przyległych gmin z województwa opolskiego oraz małopolskiego. W ramach prac nad Studium Transportowym zrealizowano wywiad w 16 280 gospodarstwach na próbie 33 933 respondentów. Przeprowadzono pomiary natężenia ruchu w 714 punktach pomiarowych – wylicza Mariusz Śpiewok, zastępca prezydenta Gliwic i przewodniczący zarządu Związku Subregionu Centralnego.

– Wynikiem prac wykonanych w ramach Studium Transportowego Województwa Śląskiego jest model ruchu, który został przekazany Zarządowi Transportu Metropolitalnego, jako głównemu organizatorowi transportu publicznego w regionie. Model ten wykorzystywany jest między innymi do budowania siatki połączeń w regionie. Pozwolił on na usprawnienie integracji transportu i rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na obszarze całego Subregionu. Sam dokument otwiera drogę do dalszego kreowania rozwoju zrównoważonej mobilności miejskiej w całym Subregionie Centralnym – dodaje Mariusz Śpiewok.

GZM wzbogaciła studium transportowe o kolejne głosy mieszkańców

Studium transportowe zostało poszerzone o badania eksploracyjne, które Metropolia przeprowadziła we wrześniu 2020 r. W trakcie Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu pracownicy GZM wraz z wolontariuszami codziennie rozmawiali z wybranymi mieszkańcami spośród 7 miast Metropolii, napotkanymi przede wszystkim w środkach komunikacji publicznej, na przystankach oraz w wybranych węzłowych punktach. Celem było zebranie szerokiej palety wypowiedzi oraz identyfikacja typowych doświadczeń, punktów widzenia i problemów, będących udziałem ludzi przemieszczających się wzdłuż i wszerz po Metropolii.

Mieszkańcy mówili o różnego rodzaju przeszkodach, które napotykają podczas codziennych podróży. Wspominali np. o niewystarczającej liczbie miejsc parkingowych, spóźniającej się komunikacji miejskiej albo zbyt szybkim ruchu samochodowym na osiedlach, co stwarza niebezpieczeństwo dla ich dzieci. Wskazywali też na problemy związane z niewystarczającą infrastrukturą rowerową czy faktem, że piesi przechodzą przez ulicę na czerwonym świetle.

W dokumencie „Dobra mobilność” każda z przeszkód została opisana oraz wskazane zostały drogi do rozwiązania problemu, a także zakres wsparcia, jaki może zaoferować Metropolia. Szczególną uwagę zwrócono, że za każdą z propozycji stoi podejście obszarowe. Tylko działania obszarowe, a nie punktowe, mogą przynieść oczekiwane efekty. Autorzy dokumentu uwzględnili trzy kluczowe obszary: dobra dzielnica, dobry transport i dobre centrum.

– Za wszystkimi propozycjami w niwelowaniu przeszkód w dobrym przemieszczaniu się po Metropolii i Subregionie stoi podejście projektowe i obszarowe – mówi Marcin Domański, zastępca dyrektora Departamentu Komunikacji i Transportu w GZM.

– Podczas warsztatów diagnostycznych w gminach urzekła nas długa historia jednego progu zwalniającego, który był negowany przez tych samych mieszkańców, którzy o niego zabiegali. Ta i inne historie pokazują, że nie da się patrzeć na mobilność punktowo. Poprawa w jednym miejscu może wywołać pogorszenie dwie ulice dalej. Patrzeć trzeba na cały obszar i pod niego dobierać odpowiednie rozwiązania. Do wszystkich zmian w miastach trzeba też podchodzić projektowo, a więc mieć jasne, zdefiniowane i mierzalne cele – tłumaczy Marcin Domański.

Prace nad planem mobilności uzupełnią działania w terenie

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej powstanie w 2022 roku. Ale samo napisanie dokumentu nie jest celem ostatecznym, ponieważ urzeczywistnienie idei w nim zawartych nie będzie możliwe z dnia na dzień. Dlatego kolejnym krokiem będzie intensywna wspólna praca – głównie zarządców transportu, dróg i nieruchomości, nad celami strategicznymi oraz listą zadań. Planowane jest utworzenie tematycznych zespołów roboczych, które nie zakończą swojej pracy wraz z napisaniem dokumentu, lecz będą swoje cele ewaluowały.

Warto dodać, że praca nad zrównoważoną mobilnością miejską w

Metropolii to także działania w terenie. Przykładem jest Metropolitalna Szkoła Prototypowania, która w ramach pilotażu pracuje nad przeprojektowaniem ulicy Miarki w Bytomiu. Celem jest przekształcenie miejskiej arterii w przestrzeń przyjazną wszystkim mieszkańcom – nie tylko tym zmotoryzowanym. W projekcie uczestniczą urzędnicy z Bytomia, Gliwic, Rudy Śląskiej, Tychów, Dąbrowy Górniczej i Sosnowca, a także pracownicy Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz eksperci zewnętrzni.